

til nogen særlig Beskyttelse. Men, naar nu Talen dernæst er om enten at fastholde Udvalgets Flertalsforslag eller at slutte sig til det Forslag, der er stillet af den ærede Landsrådsmand for 10de Kredts (Sesken), saa skal jeg bemærke, at Flertallet har fundet, at efterat der nu er vort ved denne Sag, vil det ogsaa være rimeligt og naturligt at føre den ind under de almindelige Grundsætninger, som vi have fastslaaet i vor øvrige Næringslovgivning. Vi kjende jo da med Hensyn til alle større Handels-etablissementer en Grændse af 1½ Mil, og vi have ligeledes for nylig for Brændevins-handelen fastslaaet en Grændse fra Kjøbstaden af 1½ Mil. Vi vide dernæst alle, at der med Brændevinsfabrikationen ifølge Næringsloven er forbundet Brændevinshandel, ligesom der med enhver Fabrikation er forbundet Handel; og, efterat vi i 1870 have fastslaaet denne Grændse af 1½ Mil for almindelig Brændevinshandel, saa synes der nu heller ikke at være nogen Grund til at afvige fra den, naar vi i et analogt og lige Forhold skulle fastslaa en Grændse. At Flertallet ikke ønsker Bevillinger indrømmede indenfor denne Grændse, synes unegtelig heller ikke unaturligt; thi, i samme Grad som Regjeringen har været overordentlig liberal med Meddelelse af Bevillinger til Brændevinsanlæg, og i samme Grad som et større Antal af de bestaaende Landbrænderier er lagt tæt ind paa Kjøbstæderne, i samme Grad synes der ogsaa, naar man nu vil trække en Grændse, at være Grund til bestemt at konservere den Grændse, der engang er dragen, for at hjælpe Kjøbstæderne i deres noget kummerfulde Stilling. Naar man gør det, til en Fordringsag at faae Næringsbevis til Brænderidrift udenfor de 1½ Mil, saa synes der i høiere Grad at være Grund til at affære enhver Afgang til ved særlig administrativ Foranstaltning at kunne komme i Besiddelse af Bevilling til en saadant Bedrift indenfor den saaledes dragne Grændse.

Finantsministeren: Jeg skal ikke trætte det ærede Thing med nogen yderligere Debat om, hvorvidt det er heldigt, at Brænderier ligge paa Landet eller i Kjøbstæderne.

Men jeg skal dog ikke undlade at fremhæve, at den ærede Ordfører synes aldeles at have misforstaaet Regjeringens Stilling til den omhandlede Lovforslagsparagraph, naar han har betegnet den som et Experiment fra Regjeringens Side for at tvinge Brænderierne fra Kjøbstæderne ud paa Landet. Dette har aldeles ikke været Regjeringens Tanke, og allermindest kunde jeg tænke paa at gjøre noget Saadant, da jeg netop i den Slags Ting hylder Grundføtningen om den størst mulige Frihed. Det er mit Dnske at gjøre det saa frit, som det kan bestaa med det Heles Vel, for enhver Mand at faae Lov til at øve sin Bedrift, hvor det er fordelagtigt for ham. Men det har ingenlunde været min Tanke at ville experimenterere eller bringe Tingene paa en anden Fod end den nuværende. Dette vil ogsaa let ses, naar man gaar over til de virkelige foreslaaede Bestemmelser, thi disse gaa jo kun ud paa, at udenfor den Grændse, som hidtil har været trukken, nemlig 1 Mil fra Kjøbstæderne, skal Bevilling fremtidig ikke være nødvendig, medens den indenfor denne Grændse af 1 Mil fra Kjøbstæderne fremdeles skal være nødvendig. Deri ligger sandelig ingen Tvang. Derimod kan jeg ikke negte, at det forekommer mig, at Udvalgets Flertal gjør et Experiment, nemlig et bestemt Forsøg paa at beskære den Frihed, der hidtil har været; jeg bemærker udtrykkelig: som hidtil har været baade efter Næringsloven af 29de December 1857 og for Næringsloven af 29de December 1857. Baade før og efter den Tid har der været en vis Grad af Afgang til at kunne anlægge Brænderier særlig udenfor 1 Mil fra nærmeste Kjøbstad, men denne Frihed vil det ærede Udvalg tage bort, og det forekommer mig, at der ikke er den allermindeste Anledning dertil. Der er ikke blevet ophøst det Allermindeste om, at Afgangen dertil hidtil har gjort nogen-somhelst Skade for noget Menneske, og jeg finder derfor, baade at et Forsøg i saa Henseende aldeles ikke vil være tidsvarende, og at de, der ville gjøre det, ikke ville kunne stole paa, at de derved gjøre nogetsomhelst Menneske nogen Belgjerning.

Ordføreren: Jeg skal kun bemærke, at